

Angstelkroniek

oktober 2007

Nr 26

9e jaargang. Uitgave van de Historische Kring Abcoude - Baambrugge

Inhoud:

- Van de redactie
- *Honderdjarig huwelijk in Abcoude.*
Fam. Uiterwaal –
De Wakende Haan

De Angstelkroniek is een uitgave van de Historische Kring Abcoude – Baambrugge en verschijnt drie maal per jaar.

Contributie:

Familielid lidmaatschap: € 15,- per jaar
Persoonlijk lidmaatschap: € 10,- per jaar
Buitenleden lidmaatschap: € 15,- per jaar
Losse nummers: € 4,-
ISSN: 1569-6146

Redactie:

H. Hoogenhout
Kleiweg 36
1396 HX Baambrugge
harhoog@hetnet.nl
tel. 0294 – 29 19 75

G. van der Most –
Redactie secretariaat
Papehof 9
1391 BP Abcoude
gvandermost@hetnet.nl
tel. 0294 – 28 62 14

D.L.H. Slebos
Dongelmanstraat 8
1391 EW Abcoude
tel. 0294 – 28 49 93

W.W. Timmer
Achter de Kerken 40
1391 LP Abcoude
tel. 0294 - 28 4446
Wtimmer1@cs.com

Opmaak:

Hans Jansens, Amsterdam
hombre@xs4all.nl

Van de redactie

De middenstand begon in de 20^e eeuw steeds meer de ruggegraat van de Nederlandse samenleving te vormen. Het is mede daarom dat wij in deze speciale uitgave van de Angstelkroniek aandacht willen schenken aan een van de oudste bedrijven in Abcoude. In november is het honderd jaar geleden dat Cornelis Godefridus

Uiterwaal het logement De Wakende Haan in

Abcoude kocht. Sederdien wordt de directie van De Wakende Haan nog steeds met succes door de nazaten van Godefridus gevoerd. Reden genoeg om de geschiedenis van deze oude horeca onderneming eens onder de loupe te nemen. Schrijver dezes zette zijn eerste aarzelende schreden op het publicitaire pad met een hoofdstuk Hoera Horeca in het boek Abcoude Baambrugge 900 dat in 1985 verscheen. Een aantal pagina's daarvan werden aan zijn toenmalige stamcafé gewijd. Inmiddels zijn we ruim twintig jaar verder en zijn er meer feiten uit het archief boven water gekomen. Bovendien heeft het bedrijf een aantal uitbreidingen ondergaan. Rest ons nog onze nieuwe aanwinsten in het Fortdepot van de afgelopen maanden te vermelden. Van dhr Hans Elsenburg uit Baambrugge ontvingen we 38 ingebonden oude jaargangen van de Katholieke Illustratie. Dhr. Cees ten Brink uit Abcoude bezorgde ons oude gereedschappen voor het beslaan van paarden. Deze werden gebruikt in de oude smederij die wij beschreven in de Angstelkroniek nr 24 uit 2006. Dhr. Cor van Schaik uit het Baambrugse verrijkte ons met archief bescheiden en foto's die betrekking hebben op Accordeon Vereniging Abcoude. Uit dat zelfde dorp ver-

wierven wij via dhr. Martijn Hes een houten legerkist die ooit in Nederlands Indië is gebruikt. Tenslotte van dhr. Henk de Graaf een paar boekjes over het verleden van Abcoude.

Fam. Uiterwaal – De Wakende Haan

In dit nummer:

Honderdjarig huwelijk in Abcoude. Fam. Uiterwaal — De Wakende Haan

De 18e eeuw Hulleman en Witkamp.

Jan Hulleman is in de tweede helft van de 18e eeuw een belangrijk man in het dorp Abcoude. In de belastingaanslagen wordt hij als een van de weinige middenstanders genoemd met de titel Sinjeur. In 1751 wordt hij genomineerd tot schepen van Abcoude Proostdij. Of hij dan ook al wordt benoemd is onbekend. Later in de zestiger en zeventiger jaren wordt hij menigmaal benoemd tot schepen. In 1755 is hij winkelier en koopt twee panden op het perceel waar we nu De Wakende Haan aan treffen. Er is dan nog geen sprake van een plek van vertier. Zelf woont hij in een van deze huizen, in het andere woont Cornelis van Breevoort. Toch heeft hij iets met herbergen. Hij koopt in 1768 de herberg De Oude Prins te Baambrugge. Bij zijn overlijden in 1798 blijkt hij daar ook te wonen.

Zijn erven verkopen de twee huizen eerst in 1819 aan Johannes Witkamp. Uit de verkoopacte blijkt niet dat er een herberg of logement in was gevestigd.

Johannes Witkamp was de zoon van een succesvolle emigrant uit het Duitse Munsterland.

Johannes, geb. 1782, koopt in 1812 het pand Middendorp aan het Kerkplein en wordt daarbij tapper genoemd.

In 1815 koopt hij een huis op de hoek van de Stationsstraat bij de Klapbrug. En weer wordt zijn beroep als tapper aangegeven.

Helaas weten wij niet waar hij woonde en als tapper opereerde. In 1816 breidt hij zijn huizenbezit verder uit. Hij koopt aan het Kerkplein de herberg Het Roode Hart. Het Roode Hart moeten wij zoeken op de plek waar nu het reisbureau is gevestigd.

Een paar jaar later wordt Johannes betrokken bij de verkeersveiligheid in het dorp.

Een smakelijk procesverbaal uit 1819 maakt hier melding van.

Samen met schout Nicolaas van Voorthuijsen betrapte hij een dronken koetsier die op levensgevaarlijke wijze en met hoge snelheid de bocht neemt met een diligence, bespannen met zes paarden. De schout probeert de beschonken koetsier bij De Eendracht aan te spreken. Deze kwam niet verder dan de Schout in aanwezig-

heid van het publiek te beledigen hetgeen tot zijn ontslag leidde. Maar helaas werd ook in 1819 niet vermeld in welke herberg Johannes zijn publiek bediende. Gelukkig gebeurde er wel vaker iets dat aanleiding gaf tot het maken van een procesverbaal.

Wij krijgen zekerheid over zijn verblijf in 1823. Weer dank zij een procesverbaal. De meid van Johannes Witkamp, kastelein in De Wakende Haan, heeft de veldwachter Harmen van Vlaanderen gewaarschuwd dat er een vreemde gast aanwezig is. De 38 jaar oude Hendrik Jansen, geboren in Nijmegen, vertelt haar een merkwaardig verhaal. Hij woont sedert zes weken in Amsterdam en is aldaar werkzaam als stalknecht bij dhr. P. Hart in de Fransche Manege. In aanwezigheid van de veldwachter vertelde hij: dat hij zich schuldig gemaakt had aan moord, erbij voegende: *mijn kluwentje is afgelopen*. De veldwachter dacht in eerste instantie dat Jansen een slok te veel op had maar kreeg al snel door dat het verhaal niet door dronkenschap werd ingegeven. Hendrik Jansen werd de volgende dag afgevoerd naar Utrecht om daar verder door de Officier van Justitie onderhanden te worden genomen. Hoe deze zaak verder is afgelopen is ons helaas onbekend.

Johannes is degene geweest die De Wakende Haan al voor 1824 heeft voorzien van een kolfbaan. Deze baan komen we later weer tegen als

Kolfbaan.

Hierin wordt een balspel gespeeld dat met een bal en een slaghout wordt gespeeld op een kolfbaan. De speler moet met een slaghout na elkaar twee palen zien te raken die op zekere afstand van elkaar staan.

Omstreeks 1800 stonden er vier overdekte kolfbanen in Abcoude. In onze tijd wordt deze sport nog beoefend in Noord-Holland.

kegelbaan. Bij de aanleg van de kolfbaan trekt hij waarschijnlijk een wissel op een betere toekomst. In 1824 en 1826 leent hij resp. fl 400.- en fl 2.200.-. Vier maanden na de laatste lening overlijdt hij op 43 jarige leeftijd. Hij laat zijn weduwe Jannetje Vermoolen met zeven minderjarige kinderen achter! Jannetje blijft tot 1830 als tapster met De Wakende Haan verbonden. Ze kan haar leningen niet aflossen en is dan gedwongen de nering te verkopen. Erg gelukkig is ze niet geweest als ze in 1832 overlijdt.

Daarna zijn Pieter Roobol en Maria Waanders eigenaar geworden. De herberg is toen aan onbekenden verpacht.

Anthוניus Rentinck.

In 1845 wordt de Herberg De Wakende Haan voor fl 2.300.- eigendom van Anthוניus Rentinck, die van beroep timmerman is. Hij had in 1838 de herberg De Halve Maan gekocht. Dit huis stond op de plek waar later de schoenmakerij van Bas en Coba Kolenberg was gevestigd. De inkomsten uit dit kroegje zullen een aanvulling zijn geweest op zijn inkomen als timmerman. Het was niet ongebruikelijk dat moeder de vrouw neveninkomsten had, zoals in dit geval het beheren van De Halve Maan. De spoeling in het dorp met zo'n 500 inwoners was klein.

Links Anthוניus Rentinck (1810-1897) met de familie Vis van het Kerkplein.

Rentinck moest opboksen tegen drie grote logementen te weten, De Eendracht, Het Nieuwe Logement en het Regthuis van Abcoude. Deze kregen veel bezoek van reizigers en passanten die gebruik maakten van de reisroute tussen Amsterdam en Utrecht.

Opvallend is dat bij de koop ook een koepel was inbegrepen. Deze staat niet afgebeeld op de kadastrale minuutkaart van 1828 en is verder ook nooit genoemd.

In de negentiende eeuw was de paardenmarkt met de bijbehorende kermis een hoogtepunt in het jaarlijkse dorpsleven. Ter gelegenheid van de paardenmarkt in 1856 was er voor 50 cent een dichtbundeltje te koop met de titel: De Abcouder Paardemarkt, Ernst en Luim, geschreven door een verder onbekende J.H. Wijnveld. De dichter schenkt veel aandacht aan de plaatselijke logementen en kroegen. Ook De Wakende Haan wordt kort bezongen:

Begin 20e eeuw. Vanaf de Voordijk. Links de timmerloos van Rentinck, midden de veranda van de kegelbaan, rechts Het Nauwe Gein

*Wakende Haan! ook u! nu eens
 een bezoek gegeven!
 Verduiveld 't is hier vol, niets onbezet gebleven;
 Niet zonder reden wenscht thans
 Toon de kastelein:
 "Dat 't zesmaal in een jaar paardenmarkt
 mogt zijn"*

Het bestaan van De Wakende Haan kabbelt zo door. Af en toe een openbare verkoping van roerend-of onroerend goed in de kolfbaan.

Een procesverbaal uit 1859 laat zien dat animositeit in het dorp ook in de kroeg aan de orde kwam:

*Verscheen voor mij burgemeester van Abcoude
 Proostdij:
 Jan van Nes, oud 42 jaren, van beroep veehouder, Lid van de Gemeenteraad, wonende alhier. Dewelke ons verklaarde dat hij deze morgen ten half elf ure in de herberg de Wakende Haan bij A. Rentinck inkomende, aldaar onder meer andere personen, aantrof: Jacobus Hesp, veehouder alhier. Dat gemelde Hesp kort nadat hij comparant binnenkwam tegen hem comparant zeide: Die daar zit, heeft veel geld en is een rijke bliksem en daarom is hij tot Lid van het Gemeentebestuur gekozen, maar hij is de grootste smeerlap die er loopt. Welk een en ander is gehoord door Teunis van der Kroon, veehouder oud 42 jaren en Nicolaas Bon, watermolenaar, oud 38 jaren.
 Allen alhier wonende. Welke personen door mij ondervraagd, hebben verklaard dat het door den comparant verklaarde overeenkomstig de waarheid was.*

Anthוניus, ook wel Toon, was een ondernemend persoon. In 1864 krijgt hij van de gemeente vergunning voor het organiseren van een verloting. Er zijn 150 stuks loten beschikbaar die voor vijftig cent kunnen worden gekocht. De trekking zal door twee minderjarigen plaats vinden. Er zijn in totaal 12 prijzen te winnen. De prijzen

komen ons wat merkwaardig voor. De eerste prijs: vier schuldbewijzen; de tweede prijs een spiegel en de derde prijs een hermonieka.

In de tachtiger jaren moet de oude kolfbaan omgebouwd zijn naar een kegelbaan.

In 1882 geeft Toon de pijp aan Maarten. Hij heeft dan bijna veertig jaar het geleuter van zijn dorpsgenoten en passanten moeten aanhoren. In 1897 zal hij op 87 jarige leeftijd overlijden in zijn bovenwoning aan het Kerkplein, thans nr 20.

Anthוניus Rentinck zou drie maal huwen en in totaal 12 kinderen krijgen. Hiervan bereikten slechts drie kinderen de volwassen leeftijd. Zijn enige nog levende zoon, Petrus Johannes Rentinck, is tabakshandelaar en heeft kennelijk geen ambitie de omgeving van tabakswalm te verruilen voor die van drankwalm

Maarten Vaars.

De zaak wordt verkocht aan Maarten Vaars. Hij is geboren in 1841 in Heemstede en was in zijn jonge jaren timmerman. Maar in 1876 treffen we hem in de Warmoesstraat te Amsterdam aan als koffijhuishouder. Op 29 april 1882 vestigt hij zich met vrouw Kunera van Oostrom en vijf kleine kinderen in De Wakende Haan. Hij treft daar als logementgasten aan Hendricus Linnenbank, koopman, en Petrus Hendricus Egberts, metselaar. Uit de aanvraag voor een vergunning voor de verkoop van sterke drank in het klein blijkt dat er sprake is van een voorhuis, een koffijkamer, een bovenzaal en de kolfbaan. Een paar weken na deze aanvraag volgt er op 20 maart 1882 alweer een aanvraag. Ditmaal gaat het om een

Cafè en Slijterij.
 2
 Bierbottelarij.
 ↔
 Handel in
 Wijnen, Likeuren en
 Gedistilleerd. *Nota*
 voor *De Gemeent. Abcoude, Zaamburg*
 van **M. VAARS.**

Opname gemaakt tussen 1904 en 1907. Let op het ijzeren hekje en het opschrift Vaars.

verbouwing en vernieuwing conform de bijgevoegde tekening. Helaas is de bijgevoegde tekening niet meer te achterhalen. Al met al zijn we getuige van het elan van een nieuwe eigenaar die een upgrading van koffijhuishouder naar logementhouder wil waarmaken. Bij een aanvraag in 1889 voor het restaureren van de bestaande kegelbaan wordt hij zelfs café- en societeitshouder genoemd.

De oude kegelbaan wordt verhoogd met een stenen voet, de voor- en achtergevel worden opgetrokken in steen en de zijgevels gerepareerd. Helaas is de tekening waar sprake van is verdwenen.

Dat de zaken goed gaan blijkt uit de bouw in 1885 van de paardenstal tussen het logement en het pand van kleermaker Kits (later van Etten). We leven nog in het autoloze tijdperk. Veel bezoekers, vooral op zondag, kwamen en gingen met paard en wagen.

De activiteiten in de kegelbaan worden ook uitgebreid. In 1889 krijgen de Abcoudenaren Lambertus Lingeman en Johan Gerard Sparke toestemming van de gemeente om in de kegelbaan een schietbaan voor kamerbuksen in te richten. Uit de vergunning lezen we o.a.:
*“ Het lokaal waarin de schietinrichting zal daargesteld worden is gelegen in wijk A sectie A 379. De wand A op de hierbij gaande tekening is met ijzer beslagen en bestemd om een stalen schiet-schijf tegen te hangen.
De wand B dient tot afstuiting van den kogel bij alsdien die van richting naar de schijf mogt afwijken.*

Toch heeft het er de schijn van dat de zaken financieel ondersteuning nodig hadden. In 1891 leent Maarten fl 6.000.- van Georgius Vis, de

Hôtel „De wakende haan,” van M. Vaars, Abcoude.

brandstoffenhandelaar die een paar huizen verderop aan het Kerkplein woont.

Niet alleen alle passanten overnachten in De Wakende Haan. In 1893 huurt dokter Willem Huibert Koomans drie kamers op de eerste verdieping van waaruit hij zijn praktijk voert. Hij heeft in 1890 zijn artsenexamen gehaald in Amsterdam. Via Utrecht en Leiden keert hij weer terug naar zijn geboortedorp. Hij woont een maand bij zijn vader, de arts Willem Koomans, en gaat dan zelfstandig wonen in De Wakende Haan. Daar blijft hij een jaartje wonen en verhuist dan met zijn kersverse echtgenote naar het pand aan de Amsterdamsestraatweg, waar later dokter van Doorn in 1925 zijn praktijk zal overnemen.

Tussen het schieten en het verstrekken van medische ondersteuning kan de dorpsbevolking ook genieten van cultuur. Zo organiseert Het Abcouder Mannenkoor op woensdag 29 november 1893 een zanguitvoering in de kegelbaan. Het programma vermeldt werken van Ph. Loots, Johannes Verhulst en Bernard Zweers. In totaal worden zestien stukken ten gehore gebracht, waaronder het Ave Verum van Mozart. Onderaan het programma staat de modern aandoende tekst: *Gedurende de gehele uitvoering wordt men beleefd verzocht niet te rooken of de zaal binnen te komen.*

Op 15 juli 1897 overlijdt Kunera van Oostrom. Zij laat haar man achter met drie kinderen in de tienerleeftijd. Drie jaar daarvoor was het 12-jarig dochterje Joanna Petronella Wilhelmina Maria overleden.

Maar de zaken gaan door. In het dorpsblad Het Nieuws van 9 december 1897 treffen we een boeiende beschrijving van de moderne tijd die zich in Abcoude aandient. We laten het stuk in extenso volgen:

Voor twee weken hebben wij medegedeeld, dat een paar werklieden van de accumulatorenfabriek te Maarssen daarmede bezig waren in de kegelbaan van café Vaars. Velerlei modellen en verschillende grote van elektrische lampen zijn daar tentoongesteld, en naast het café langs de openbare weg zijn twee palen gezet, elk voorzien van een licht in matglazen ballon. Dagelijks was de petroleummotor in werking, daarbij de buurt onthaltende op de geur van de verbrandingsproducten, maar het licht bleef uit. Eerst was 't doordat de machine door het vervoer was beschadigd, later werd dit verholpen. Op St Nicolaas-maandagavond gaf de ballon aan de weg een fraai wit licht, doch na vijf minuten was dit licht weer verdwenen, en toen was gebleken dat de machine te weinig kracht bezat. Gelukkig voor de fabriek kwamen ingezetenen van het dorp hier te hulp. De mineraalwater fabrikant naast De Eendracht van de heren Wilms, Somer en Comp, is in het bezit van ene machine van zes paardekracht. Deze werd welwillend voor de proefneming afgestaan. Over het water, door de tuin van de heer Troostwijk, werd de kegelbaan verbonden aan de mineraalwaterfabriek en reeds heden, donderdagavond, werden wij uitgenodigd een kijkje te komen nemen. Eerst in de

fabriek. Een electrisch licht bescheen de bedrijvigheid van snorrende banden en raderen, met een sterkte, die de beide nog brandende petroleumlampen geen best effect deed maken. De technicus van de fabriek vertelde dat hij bezig was electriciteit te verzamelen en morgen bij een vergadering van de Abcouder IJclub zouden al de lichten in de kegelbaan kunnen branden. In de baan zijn allerlei voorwerpen aanwezig op electrisch gebied. Een lamp verlicht buiten het terrein. Onder de voorwerpen, welke de aandacht verdienen is een waterketel waarin, bij verbinding met de electrische stroom, in vijf minuten een liter water op kookhitte werd gebracht. Ook is er een machine om boutjes heet te maken om te friseren; een prachtige staande lamp met groen porceleinen kap voor een schrijftafel enz, alles even nieuw en solide vervaardigd. Er is weinig of liever in 't geheel geen brandgevaar bij de geleiding. Een draadje van loodspecie is in de geleiding ingelast; ontwikkelt nu de electrische stroom buitengewone warmte, waardoor brandgevaar zou kunnen ontstaan, dan moet het looddraadje smelten en de stroom is verbroken. Wij kunnen ieder raden een kijkje te gaan nemen in de kegelbaan.

Uit een advertentie in 1899 blijkt dat de nering is uitgebreid met een bierbottelarij. Het bier wordt al eeuwen lang in vaten vanuit de brouwerij naar de distributiepunten gebracht. Er waren ook vroeger al mensen die graag thuis een pintje dronken. Deze konden dan een fles bier kopen bij een bottelarij. Vaak was het bier op fles niet lang houdbaar omdat de nodige hygiënische voorzorgsmaatregelen bij het bottelen nog onbekend waren. Eerst in de twintiger jaren zou het bottelen gemechaniseerd worden door kleinere brouwerijen.

Deze laatsten leverden flessenbier aan kruideniers. Eerst na de oorlog zouden ook de grote bierbrouwers overgaan op flessenbier. De verkoop hiervan nam een grote vlucht vanaf de zestiger jaren toen flesjes bier "anoniem" in de supermarkt konden worden gekocht.

Op 31 januari 1901 hertrouwt Maarten Vaars in Utrecht met de twaalf jaar jongere Elisabeth Johanna Terlingen.

Op oude ansichtkaarten zien we vaak een ijzeren hekje staan op de hoek van de

De naam Wakende Haan

Nog steeds een naam uit een sprookje. De reden van de naamgeving is nog altijd in nevelen gehuld. Was één van de eigenaren maar ooit ene De Haan geweest. Maar helaas. Een verwijzing naar de Haan op de kerktoren?

In vroeger tijden werd de haan kracht toegewezen en het vermogen om boze geesten te kunnen verjagen.

straat. Daarvan weten we dat het in 1904 werd geplaatst ter vervanging van stenen palen. Het ijzeren hekje is inmiddels ook al weer lang geleden vervangen door een stenen muurtje dat dient als schampmuurtje voor krap sturende automobilisten.

1907 is geen gunstig jaar voor Maarten. Hij kan nog net enige dagen voor zijn overlijden op 30 april 1907 zijn testament laten opmaken. Hij legateert daarin aan zijn 30-jarige dochter Catharina Maria Cornelia, ook wel Cato genaamd, een bedrag van fl 1.000.-. Deze dochter is in juli 1900 uitgeschreven naar Scheveningen naar het Gesticht De Voorzienigheid.

Cnelis Uiterwaal.

Dinsdag 10 september 1907 was een vroege dag voor Cornelis Godefridus Uiterwaal uit Cothen. Op die dag werden om tien uur in de kegelbaan door notaris van Kempen geveild:

“Het allergunstigst gelegen en sinds onheuglijke jaren bestaan hebbende, net ingericht en goed onderhouden café-restaurant met vergunning. Slijterij, kamers voor pension, zaal voor partijen, kegelbaan, groote tuin voor vermaak, stallings voor paarden, bergplaats enz., gelegen aan den Amsterdamsestraatweg van Amsterdam naar Utrecht in de kern van het dorp Abcoude. Kadastraal Sectie A 379-382-555. Groot 11.60. Breder bij biljetten omschreven”.

De biljetten hebben wij niet meer terug kunnen vinden. Wel weten we dat Uiterwaal de hoogste bieder was met fl 13.000.-. Op 27 november werd het Café-Restaurant op zijn naam overgeschreven. In de tussenliggende tijd moest nog het nodige worden geregeld. Op 30 november werd de eerste hypotheek ad fl 5.000.- afgesloten.

De Amsterdamse fabrikant Egbertus Rudolphus Evert Slaghek was bereid om dit bedrag te lenen tegen een rente van 5 % per jaar. Het nieuw verworven bezit moest uiteraard als onderpand dienen. De tweede financiële horde werd genomen op 11 december toen Wilhelmus Jacobus van Straalen, manufacturier te Cothen bereid was om ook fl 5.500.- à 5 % in de nieuwe onderneming te steken.

De ontbrekende penningen ad fl 2.500.- plus het geld dat nodig geweest zal zijn voor de nieuwe

inrichting, zal uit eigen middelen zijn gekomen. Zijn vader, Antonie Uiterwaal, in 1892 overleden, was landbouwer met een eigen bedrijf. Het kindsdeel van Cornelis Godefridus, die we verder bij zijn roepnaam Cnelis zullen noemen, bedroeg een paar duizend gulden. Aangezien hij niet als losbol te boek staat zal hij het resterende geld uit eigen zak hebben betaald.

Cornelis Godefridus
Uiterwaal
1873 - 1933

Cnelis arriveerde op 3 december 1907 in Abcoude.

Wat trof de vrijgezel hier aan? De dienstbode Gerritdina Maria Wilken was al vier dagen eerder, komende uit Amsterdam, ingeschreven op het adres Kom A 105, alwaar De Wakende Haan stond.

Abcoude was een dorp dat werd gedeeld door een gemeentegrens. Het Nauwe Gein vormde tezamen met de Angstel de grens tussen de gemeenten Abcoude Baambrugge en Abcoude Proostdij. De Wakende Haan lag in de gemeente Abcoude Proostdij. Dit was indertijd het wat minder welvarende gedeelte van wat in 1941 de gemeente Abcoude zou gaan worden.

Een paar cijfers laten het verschil zien met het wat ingeslapen Cothen

31-12-1907	Abc Pr	1550 inwoners
	Abc Ba	1563 inwoners
	Cothen	793 inwoners

Kiesgerechtigden voor

	Tweede kamer	Prov. Staten	Gemeente
Abc Ba	257	254	223
Abc Pr	279	275	227
Cothen	120	120	108

In Cothen een lagere school met 107 leerlingen
Abc Pr drie lagere scholen met 307 leerlingen
Abc Ba twee lagere scholen met 191 leerlingen

In het maandblad Eigen Haard van 12-01-1907 wordt door een wandelaar geschreven:

Abcoude is een mooi en welvarend dorp; vriendelijke woningen en prachtige tuinen wisselen elkaar af.

Dat mag zo zijn geweest, maar het beredeneerde gemeenteverslag van Abcoude Proostdij omschrijft het jaar 1907 als volgt:

Landbouw en veeteelt

De algemeene toestand was bij het vorig jaar vergeleken minder gunstig te noemen, omdat de veestapel veel te lijden had van de in het najaar algemeen heerschende mond-en klauwzeerziekte. De weilanden verkeerden in eene gunstigen toestand en ook de zuivelprijzen gaven reden tot tevredenheid waardoor het verlies van de mindere melkopbrengst als gevolg van het heerschende mond-en klauwzeer werd vergoed. De hooiopbrengst was goed en het hooi van uitstekende kwaliteit. 15 veulenmerrien; 85 veulens en werkpaarden; 1360 melkkoeien en melkvaarzen; 400 kalveren en pinken, 40 mestvee en trekossen, 380 schapen, 35 geiten en bokken en 417 varkens. 1624 kippen

De toestand van de kleinhandel en van de winkelnering liet nog steeds te wenschen over. De concurrentie op dat gebied is groot, nu zelfs de groothandel en de fabrikant zich op het gebied van den kleinhandel bewegen. De verving in den polder Botshol is van weinig of geene betekenis.

De Staatsspoorweg houdt te weinig rekening met de belangen van het platteland zoodat de aanleg van een tram voor deze streek zeer gewenscht zou zijn.

De middenstand per 31-12-1906

4 broodbakkers

3 kleermakers

2 klompenmakers

2 metselaars

1 rietdekker

3 schilders

4 schoenmakers

1 smid

5 timmerlieden

1 wagenmaker

1 zadelmaker

Straatverlichting met 21 electrische lampen ter sterkte van 16 normaalkaarsen.

In de gemeente kon mijn zijn dorst laven in vijf lokalen. De meeste drank werd omgezet in Het Regthuis van Abcoude en De Wakende Haan. Zij namen bij de vergunningsrechten voor de

verkoop van sterke drank ex aequo de eerste en tweede plaats in. In het dorpsgedeelte dat onder de gemeente Abcoude Baambrugge viel trof men vier lokalen aan. Hiervan was De Eendracht veruit de grootse qua drankomzet.

De pastoor schrijft over het jaar 1907:

Den 26 april sloten verschillende mannen en jongelieden zich aaneen tot een Kruisverband, dat naast het werk ter drankbestrijding, tot allerlei nuttige doeleinden, oud papier verzamelt.

Het electrisch licht was reeds aangelegd in de Pastorie. Dit jaar kwam ook tot stand de aanleg in de parochiekerk, zoodat in de kerk het electrisch licht voor het eerst brandde in de Kerstnacht 1907.

Tegen het einde van dit jaar brak in de parochie Abcoude de typhus uit.

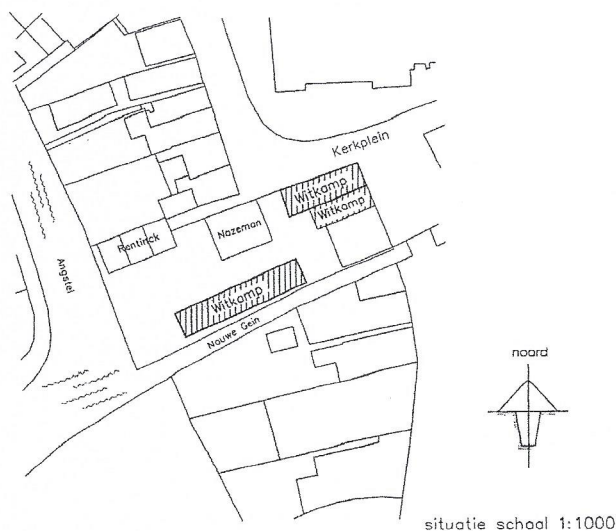
De Kruisverbandjongeren zullen niet tot de klandizie gerekend mogen worden. Toch gingen de zaken ondanks de wat sombere berichten van de autoriteiten redelijk goed.

In die tijd ging men pas trouwen als de vooruitzichten om een gezin te onderhouden er goed uitzagen. Op 19 januari 1909 trad Cnelis in het huwelijk met de vijf jaar jongere Antonia, roepnaam Cato, van Miltenburg uit Utrecht. Zou hij haar hebben leren kennen tijdens zijn militaire dienst bij het Regiment vesting artillerie in Utrecht? Wij weten het niet. Cnelis zwaaide in 1895 af. Verlovingsen duurde vroeger erg lang, maar 14 jaren?

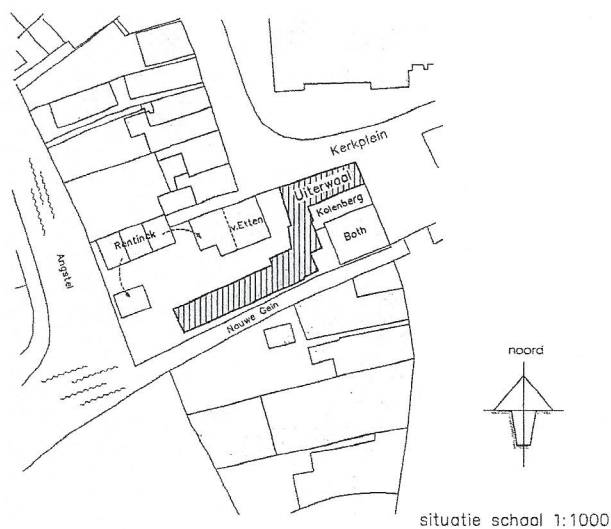
Zorg voor de familie was in die tijd belangrijk. Cato kwam uit een gezin van zes kinderen. Drie daarvan hadden moeite met een zelfstandig bestaan. Haar broer Johannes, roepnaam Hannes, kwam in 1915 bij de jonge familie inwonen. Hij staat in het bevolkingsregister keurig ingeschreven als kelner. Maar in de praktijk kwam er van bediening in het café niet zoveel terecht. Als factotum achter de schermen zou hij tot ver in de jaren vijftig de familie Uiterwaal bijstaan met allerlei klusjes en diensten.

In de periode van 1910 tot 1917 werden zes kinderen geboren. Hiervan werden er vier volwassen. Het derde kind, Marius Cornelis, komen we later weer tegen.

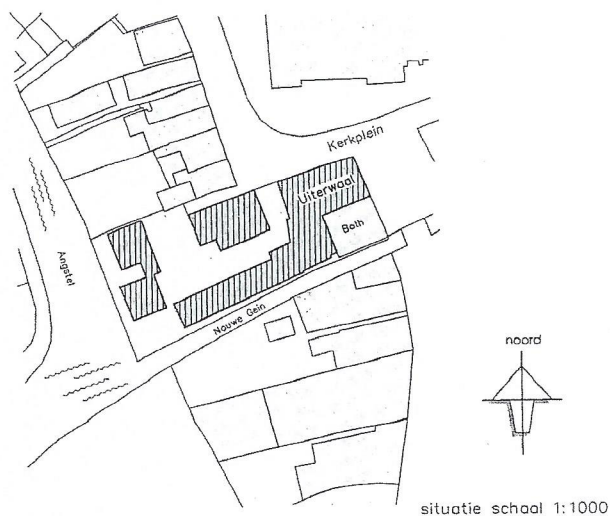

situatie 1832

situatie 1960

situatie 2007

Met dank aan Liliana Santoso.

Over de aard en de sfeer van De Wakende Haan is niet veel bekend. Toch stond het etablissement gunstig bekend. Op 13-06-1912 werd het, thans eerbiedwaardige, Historische Genootschap Niftarlake in De Wakende Haan opgericht door een aantal notabelen uit de gemeente Abcoude Baambrugge.

Een grote tegenslag is het overlijden van Cato van Miltenburg in 1918 geweest. Cnelis bleef achter met vier kleine kinderen in de leeftijd van drie tot acht jaar. In 1920 hertrouwde hij met Theodora Cornelia Broere(roepnaam Door). Zij was een 38 jarige boerendochter uit het Gein.

Over periode voor de tweede wereldoorlog is niet zoveel te melden. In 1921 werd de kegelclub De Krans opgericht. De oorzaak was ruzie in de bestaande kegelclub. De nieuwe kegelclub telde een aantal notabelen zoals dokter Moinat, architect Benschop, Drabbe en J. Grevenstuk, de calligraaf.

Tot aan de afbraak van de kegelbaan in de tachtiger jaren werd er gekegeld. Menig Abcoudenaar heeft in zijn jeugd een zakcentje verdiend door als ballenjongen op te treden.

Een merkwaardig krantenbericht komen we in 1927 tegen in De Stichtse Post. Hoewel geen oorlogsdreiging bij onze grenzen, vond in de kegelbaan de finale plaats van de Vrijwillige Landstorm. Aanwezig waren de commissieleden de heren majoor de Veer, Jac. van den Bosch, kapelaan Koets. Dhr. J. Kaatee gaf leiding aan zo'n veertig schutters die er lustig op los knalden. De kampioen is ons helaas onbekend.

Omstreeks 1930 komt er een einde aan de economische voorspoed die vanaf 1920 duurde. In 1930 waren er 100.000 mensen werkeloos. Dit cijfer zou tot 460.000 oplopen in 1936.

Midden in deze economische malaise overlijdt op 6 juni 1933, Cnelis op 59-jarige leeftijd. Zijn weduwe zet de onderneming voort. De beide zonen, Antoon en Ries, hadden andere ambities. Beiden volgden zij de HBS-A op het Ignatius-college in Amsterdam. Antoon ging na zijn dienstdtijd verder in het notariaat en vertrok, na zijn huwelijk in 1940, naar Zeist.

Zoon Marius Cornelis, roepnaam Ries, was toen 20 jaar en begonnen met een studie middelbaar Engels.

Door Broere stond haar mannetje en wist van aanpakken. Niet een weduwe dus, die bij de pakken is gaan neerzitten.

De crisisjaren en de oorlog.

De crisisjaren hadden ook haar gevolgen in Abcoude. In 1932 werd een plaatselijke afdeling van het Nationaal Crisiscomitee opgericht. Jaarlijks werd er huis aan huis door het Comité geld opgehaald. Het opgehaalde bedrag werd door de Gemeente aangevuld. In 1932 konden 43 gezinnen gewapend met bonnen inkopen doen bij de plaatselijke middenstand. In 1933 was dit aantal gezinnen al ruim verviervoudigd! Daarna daalde het aantal behoeftigen en kon het comité in 1936 worden opgeheven. De kleine middenstand had het ook moeilijk en ontving geen ondersteuning van de gemeentelijke overheid.

De ellendige jaren van de crisisperiode waren maar net achter de rug of de Tweede Wereldoorlog betrok Nederland in 1940 in nog grotere narigheid dan de crisisjaren. Economisch gezien waren de eerste jaren nog niet zo slecht, maar de laatste twee jaren nam armoede en schaarste toe.

De oorlogsjaren gingen ook aan de familie niet zonder gebeurtenissen voorbij. Zoon Ries was voor 10 mei 1940 met het laatste schip vanuit Engeland weer naar Nederland terug gekomen. Zoon Antoon was vertrokken in het najaar 1940 definitief naar Zeist.

In het begin van de oorlogsjaren viel er nog niet veel verandering in het dagelijkse leven te bespeuren. De avondklok die al snel werd ingesteld, hield uiteraard de nodige klanten buiten de deur.

In het laatste oorlogsjaar werd onze gemeente overspoeld door mensen uit Amsterdam die dachten dat er op het platteland nog wel wat voedsaams te halen was. Een categorie die in het café niet zoveel te verteren had. Aan belangstelling was overigens geen gebrek. Mensen die terugkeerden van voedseltochten in het oosten van het land, zochten nachtverblijf. De kegelbaan werd geïmprovisiseerd tot opvang ingericht. Oude dekens en zakken met stro, alles waar mensen maar op konden liggen, werd gebruikt. Voor de overnachting werd niet betaald, alhoewel het logies wel veel gedoe opleverde. De gasten werden 's nachts vaak wakker hetgeen de slapenden weer stoorde. Er werd nogal eens van

elkaar gestolen met als gevolg ruzie en vechtpartijtjes. De gasten hadden vaak onderweg niet veel aandacht aan persoonlijke hygiëne kunnen besteden. Het ontsmetten van de kegelbaan met inventaris behoorde dan ook steeds meer tot de periodieke bezigheden van de "hoteliers". Het stro en de bijbehorende vlooiën en luizen werden regelmatig verbrand.

Een andere gast was Ria Toledo, een verloskundige die een kamer had gehuurd boven het café. Haar verloofde, Wybert Lindeman, was in 1941 met een Fokker watervliegtuig op een spectaculaire wijze naar Engeland ontkomen.

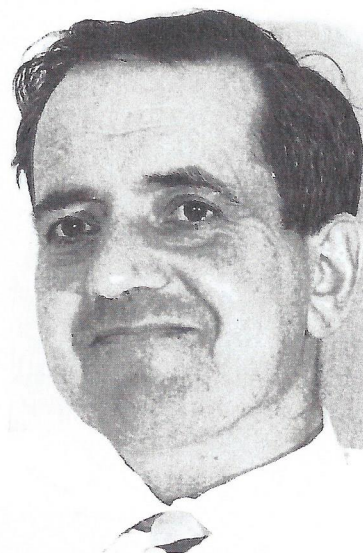
De familie Uiterwaal doorstond de oorlog zonder noemenswaardige kleerscheuren. Ries schoof gaandeweg het horecagebeuren in. Direct na de oorlog trad hij als tolk op voor de bevrijders in ons dorp en verzorgde hij ook beëdigde vertalingen. Er moeten in ons dorp nog mensen rondlopen die bijles in de Engelse taal van hem hebben gehad. In 1946 nam hij de zaak van zijn moeder over.

De periode Ries Uiterwaal Sr.

Ries Uiterwaal werd eigenaar van een zaak waar de loop uit was. In 1946 trad hij, na een verlovingstijd van 14 jaar, in het huwelijk met Gerarda Johanna Leonarda Völker. Gerarda woonde in de Stationsstraat bij haar ouders. Haar vader was een gepensioneerde manufacturier uit Amsterdam.

Zij had lang met de gedachte geleefd met een eerzame MO-leraar het leven te gaan delen. Zij had weinig affiniteit met het leven in een café, maar had wel een goed ontwikkeld gevoel voor administratie en organisatie. Het echtpaar had een paar jaar nodig om zakelijk bij te komen van de afgelopen periode.

Het café moest het niet alleen hebben van de dorstige bezoekers en de verkoop van wijn en drank. Een belangrijke bron van inkomsten was de kegelbaan. Voor de

Marius Cornelis

Uiterwaal, 1913 - 1965

Begin jaren vijftig. De schoenwinkel van Bas en Coba Kolenberg aan het Kerkplein naast de nog niet verbouwde Wakende Haan.

oorlog gebruikt als schietbaan en lokaal voor het geven van kooklessen. In de naoorlogse wederopbouwtijd begon het verenigingsleven en het geven van bruiloften en partijen weer op te bloeien. De kegelbaan was een ideale gelegenheid voor deze dorpsactiviteiten.

Lezingen, het consultatiebureau en tentoonstellingen wisselden elkaar af met allerlei partijen. In 1955 wordt de kegelbaan verbouwd. De lengte werd aangepast zodat er zelfs officiële wedstrijden konden worden gespeeld. De beide banen konden met luiken worden dichtgeklapt. Zo ontstond een gladde vloer geschikt voor feesten en partijen. De achterzijde, aan het water, werd voorzien van een serre en een terras.

Deze verbouwing zou het startsein zijn voor een groot aantal verbouwingen en uitbreidingen. Tussen De Wakende Haan en de melksalon van Van Etten stond nog altijd een oude stal uit de tijd dat bezoekers met paard en rijtuig arriveerden. Deze faciliteit was al lang voor de oorlog achterhaald. In 1955 werd de stal afgebroken om meer toegang te creëren voor bezoekers met een auto.

Ondertussen werden vogels van diverse pluimage bediend. Tot in de vijftiger jaren konden weerspannige dorpsbewoners of passanten onder de toren van de kerk worden vastgezet. Menig Abcoudenaar zal onder de toren met huiver de donkere cellen hebben gezien. Deze werden gebruikt als tijdelijke opbergplaats voor dronkaards of lieden die pas de volgende dag verder getransporteerd konden worden naar een huis van bewaring. De verzorging van deze celbewoners gebeurde vanuit De Wakende Haan met een ontbijt en koffie of thee.

Maar niet alleen dit soort "klanten" werd bediend.

In 1956 gebruikte prinses Irene de kegelbaan als

startpunt voor een flinke schaatstocht Enige weken daarvoor werd de Eerste Abcouder bridgeclub op 10-10-1956 in de kegelbaan opgericht.

In datzelfde jaar werd de oude voorgevel vervangen door de thans nog bestaande. Daarmee werd de ingang van het café verplaatst van de voorgevel naar de zijgevel.

Boven het café woonden aan de voorzijde oma Door Uiterwaal met Truus en Rie Uiterwaal, zusters van Ries. De toegang tot hun woning bleef aanwezig aan de voorzijde, maar kreeg een wat duidelijker aanzicht.

Op de bovenverdieping aan de achterzijde huisden Ries en Gerarda met de kinderen. De woonkamer en keuken bevonden zich nog op de begane grond achter het café. Bij een latere verandering verdwenen ook de bedsteden die nog op de eerste verdieping aanwezig waren.

De behoefte aan warme en koude gerechten kon niet meer vanuit het kleine privé-keukentje achter het café worden behapt. In 1961 werd de keuken vergroot en door een corridor verbonden met de kegelbaan.

In 1962 deed zich de gelegenheid voor om de drie woningen onder één kap van Jacobus Gerardus Rentinck aan te kopen. De karakteristieke zwarte schuur aan de Angstel, die we op veel oude ansichtkaarten van voor de oorlog aantreffen, was al in 1957 afgebroken.

Dit oude 19e eeuwse blok huizen verkeerde in een slechte staat. Het wekt dan ook geen ver-

1955 De vernieuwde kegelbaan. Links en rechts staan de luiken omhoog geklapt zodat de baan vrij kwam.

De ambitie om uit te breiden is wel gerealiseerd.

In de vijftiger en zestiger jaren was cafébezoek niet vergelijkbaar met dat van nu. De burgerij hield zich verre van de kroeg. Dat was een plek voor boeren- en fabrieksarbeiders en een enkele verdwaalde bohémien of artiest zoals de schilder Piet van Wijngaardt. Voor Ries een interessante klant omdat deze meer te melden had dan de gemiddelde bezoeker.

wondering dat ze begin 1966 onbewoonbaar werden verklaard.

De gemeente Abcoude hield in 1964 een enquête onder het bedrijfsleven. Ries Uiterwaal verschaft daarbij de volgende informatie:

De Wakende Haan, Kerkplein 7. Grootste omzet is gedestilleerd en verder spijzen. Zes fulltimers in dienst.

Opmerkingen: Nijpend gebrek aan magazijnruimte en eetzaal. Zag gaarne de destijds aangekochte panden Kerkplein nrs 12-13-14 bij zijn bedrijf gevoegd.

Inmiddels weten wij dat de betrokken panden 12-13 en 14 nooit bij het bedrijf zijn getrokken.

Probleem was wel dat Piet nogal eens krap bij kas zat. De opgelopen rekeningen werden dan vereffend door inlevering van een schilderij. Deze schilderijen treffen we nog altijd aan in De Wakende Haan. Het was dus niet zo verwonderlijk dat Piet van Wijngaardt zijn negentigste verjaardag op 2 november 1963 temidden van zijn schildersbent in De Wakende Haan vierde. Tien jaar later keek Jan Spierdijk met nostalgie terug op die bijeenkomst. Hij schreef:

“De kastelein, Ries, was een van de vriendelijkste mensen in zijn soort, die niet alleen graag inschonk(en innam) maar ook graag wegschonk, hetgeen hem veel schilderachtige tapgangers heeft opgeleverd.

En met Piet zij ook deze goede Ries herdacht, want hij is kort na de schilder, veel te jong, gestorven. Ries zag niet zoveel in Piets doekjes, maar wat hij wel zag en begreep was de behoefte aan goede franse wijn van de oude man en daar voorzag hij in. Andere schilderachtige figuren die hij taptte, kwamen soms helemaal niet uit de verf, maar bleven bij hem in het krijt staan tot hij er een streep doorhaalde. Hij

Interieur café gedeelte voor 1965 met achter de bar Rie Uiterwaal.

Een gelukkige familie Uiterwaal. V.l.n.r. Ries Sr.; Kees; Ries Jr.; Gerarda en Theo.

maalde er niet om.

Hij heeft mij eens toevertrouwd, dat hij zo met ze gelachen had, dat hij het graag afschreef. Een soort vrijwillige gemakkelijksbelasting.” Echtgenote Gerarda zal deze mening niet hebben gedeeld; en vooral niet omdat zij geen getuige was van deze vrolijke taferelen rondom de tap.

Op 10 juli 1965 wordt de familie getroffen door het overlijden van Ries. Een zwaar ziekbed werd daaraan voorafgegaan. De tekst op het bidprentje geeft een goede aanvulling op zijn karakter. *“Op mijn bidprentje geen mooie woorden a.u.b.” Een verzoek dat hem tekent. Een bijzondere man met zo’n groot verstand, dat hij zichzelf heel gewoon vond en met toewijding een heel andere levens-taak vervulde, dan hij zelf gezocht had. Hierin werd hij de schenker van veel goeds; een vriend en steun van velen, met wie de wakende haan in de morgen hem soms in gesprek vond; menigeen ging dan lichamenlijk en geestelijk gerestaureerd naar huis”.*

Gerarda Uiterwaal.

Moeder Gerarda stond er alleen voor. Met dien verstande dat haar behuwd neef Rien Nouwen op de achtergrond als raadsman en voogd van de jongens een vertrouwd aanspreekpunt was. Rien, hoewel een onderwijzman, had in De Wakende Haan de nodige horeca ervaring opgedaan. Tijdens de Kermisweek hielp hij mee in het café. Het biljart werd aan de kant geschoven, een muzikant op het biljart, en gezelligheid was troef. Rien viel na het overlijden van Ries ook nog wel eens in, als ober Cor van Rooijen een vrije dag had. Cor van Rooijen was sinds 1960

in dienst bij de familie Uiterwaal en kende uiteraard alle kneepjes van het vak en zijn klanten. Gerarda bleef in het café uit het zicht. In de jaren vijftig had zij al eens een cursus fijne keuken gevolgd. Koken was haar liefhebberij. In haar hoofd had ze al lang het plan om het café te transformeren in een restaurant. Maar zolang Ries leefde kreeg ze het biljart de zaak niet uit!

Eind 1965 doet zich de gelegenheid voor om de winkel waarin de inmiddels bejaarde Bas en Coba Kolenberg hun schoenen-nering uitoefenen, te kopen. Dit is het pandje waarin in de 19e eeuw ook al een kroegje zat nl. De Halve Maan.

De oude schoenenzaak wordt omgebouwd tot een slijterij. Dit werd het domein van oudste zoon Kees Uiterwaal. Kees was nog geen 18 jaar en kon dus officieel geen bedrijf uitoefenen laat staan alcohol verkopen.

De vergunningen stonden op naam van zijn moeder. Deze situatie duurde niet lang want direct na Kees’ verjaardag in januari 1966 behaalde hij zijn slijtervakdiploma.

In die jaren begon de kroeg salonfähig te worden. De jeugd en in haar spoor de “nette” burgerij begon de horeca te frequenteren. De gestegen welvaart maakte het mogelijk om vaker buiten de deur te gaan eten.

De gemeente was ondertussen ook gegroeid van 3600 inwoners in 1950 tot 6000 inwoners in 1968! Gerarda had het goed gezien.

De oude woonkamer wordt in 1966 bij de café-ruimte getrokken. De eerste aarzelende stappen worden gezet op het restaurantgebied. De cursus fijne keuken en de belangstelling voor koken van moeder Gerarda vormen een stevig startpunt. Zij had altijd al een balletje gehakt of een biefstukje voor de cafébezoekers gemaakt. De komst van een kok gaf meer armslag bij grote partijen in de kegelbaan maar ook in het café. In maart 1967 wordt het restaurant in gebruik genomen waarmee een lang gekoesterde droom van moeder Uiterwaal in vervulling gaat.

Richard Meijer wordt als bedrijfsleider aange- trokken en de middelste zoon Theo, voorzien van koksopleiding, gaat de keukenbrigade ver- sterken.

In 1970 kreeg Richard Meijer versterking van jonge Ries. Als vliegende keeper viel hij zowel bij het restaurant in als in het cafégedeelte bij Cor van Rooijen. In 1971 vertrekt Richard en kan Ries zich verder concentreren op het restau- rant. Het café blijft het domein van Cor van Rooijen tot 1979.

De restaurantbezoekers werden door Pim Vermeij, Theo Buys en Ries gesoigneerd. Hans Mayer is vanaf 21-08-1978 een bekend en ver- trouwd gezicht voor de gasten.

De rechtsvorm van eenmanszaak, Gerarda Uiterwaal, wordt in 1971 omgezet in een VOF, Vennootschap onder Firma, waarin de moeder en de drie gebroeders participeren.

De VOF begint met de sloop van de drie wonin- gen onder één dak die tegen de oude lagere school stonden. In 1966 waren ze al onbewoon- baar verklaard. De plek zou worden gebruikt om twee woningen te bouwen. Een voor moeder Uiterwaal en zoon Theo en de andere voor Kees en Corry Uiterwaal. De sloop had nogal wat voe- ten in aarde vanwege een langshepende proce- dure met de Gemeente, maar in mei 1976 kon- den de huizen dan toch betrokken worden.

Ondertussen breidde het dorp Abcoude verder uit. In 1972 worden de wijken Zilverschoon, Haagwinde en Koningsvaren gerealiseerd. Achter de Kerken ontving zijn eerste bewoners in 1978. Het dorp werd uitgebreid met Het Trefpunt (1973), een nieuw binnenzwembad (1976), weekmarkt en een nieuw stationsgebouw (1977)

De slijterij van Kees was eenvoudig begonnen. Samen met zijn echtgenote Corry woonde hij vanaf zijn huwelijk in 1974 tot 1976 boven de winkel.

*Cornelis van Rooijen,
1926-1994*

*Langzaam aan is ook
vooruit*

*Gerarda Johanna
Uiterwaal-Völker,
1912 - 2000*

Na het betrek- ken van het nieuwe huis aan de Angstel werd de drankwin- kel uitgebreid met de zolder- verdieping.

In 1979 werd café restaurant De Eendracht door de familie Uiterwaal gepacht. Cor van Rooijen wordt de man achter de bar. Theo Uiterwaal komt in de keuken terecht. Ries, echtgenote Erie en Kees en Corry helpen afwisselend om de zaak goed draaiende te houden. Deze stap kostte de nodige tijd en leidde er toe dat er in de slijterij een extra kracht werd aangesteld. Dit duurde tot oktober 1999 toen Kees de deur van De Eendracht achter zich sloot en weer naar zijn oude liefde, de wijnhandel, terugkeerde.

Abcoude viert in 1985 haar 900-jarig bestaan. De vliegtuigbom bij de Hulksbrug wordt gede- monteerd en verwijderd. Eindelijk kan het pand Middendorp met de naast liggende woning wor- den gekocht. In Middendorp bevond zich in de vijftiger en zestiger jaren de melk-en ijssalon van Leo van Etten. De tweede woning werd bewoond door de familie Alblas. Deze had in het steegje een dierenwinkel met verkoop van tropi- sche vissen, knaagdieren en voedsel en toebeho- ren voor huisdieren.

Verdere modernisering kon worden gerealiseerd. De oude kegelbaan werd afgebroken. Op 2 mei 1985 sloegen Jiska, Annieke en Karijn, dochters van Kees, en Ariette en Merel, dochters van Ries de eerste paal voor het door de Utrechtse archi- tect Starmans ontworpen nieuwe hotel langs het Nauwe Gein.

De hotelcapaciteit in Abcoude was nogal mager. Buiten Hotel Garni Evers met 16 kamers was er sinds de jaren vijftig geen hotelruimte in het dorp beschikbaar. In de Bijlmer oftewel Amsterdam Zuid-Oost vestigden zich steeds meer internationale bedrijven. Hotelruimte was in Amsterdam vaak moeilijk te vinden. Succes zou verzekerd zijn al waren het maar negen hotelkamers.

In afwachting van een etaleur. De wijnzolder boven de slijterij aan het Kerkplein in 1977.

De 86-jarige oud-huisarts en drager van de Ere-medaille van Abcoude, dokter Arie van Doorn, opent het nieuwe hotel op 5 november 1985.

De plannen worden afgerond met de sloop van Middendorp en belending begin 1989.

Enige tijd lag er een gapend gat, maar dat werd al snel gevuld met een tweede hotelpand en een winkelruimte waarin Kees Uiterwaal zijn wijnhandel vestigde. De ruimte onder het pand werd ingenomen door een wijnkelder. Het werd toepasselijk De Grondin genoemd. Het lijkt een franse naam maar duidt op het onder de grond gaan van de bezoekers. Bijkomend voordeel is dat de franse taal het woord grondin ook kent. Het is de naam van een vissoort: knorhaan. Kees mag zich sinds zijn opleiding aan de Wijnakademie in 1979 vinoloog noemen. De Grondin wordt nog steeds gebruikt voor wijncursussen en ander bijeenkomsten die met wijn te maken hebben.

Het nieuwe hotelgedeelte, met negen kamers, een suite en twee extra vergaderruimten vormde een welkome uitbreiding van de logiescapaciteit.

Als laatste werd het restaurant uitgebreid. Nu de slijterij verplaatst was naar de nieuwbouw, kon de ruimte van de oude slijterij bij het restaurantgedeelte worden getrokken. Er ontstond een restaurant dat plaats kan bieden aan ca 55 personen!

Direct na de officiële opening van de vernieuwingen op 19 januari 1990 werd gestart met

De jongste generatie slaat op 2 mei 1985 de eerste paal voor het nieuwe hotel dat op de plaats van de oude kegelbaan zal worden gebouwd. Vlnr Jiska, Ariëtte, Karijn, Merel en Annieke

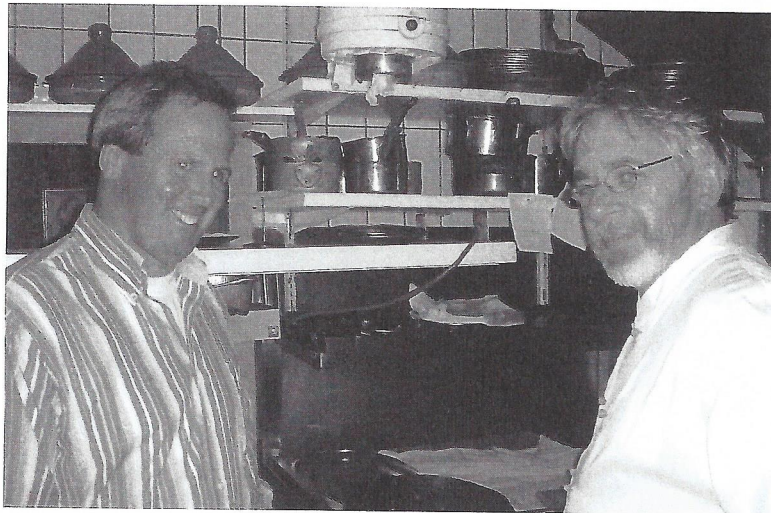
het eerste grote damtoernooi van de nieuwe Stichting Liga van Damgrootmeesters. Een van de oprichters was onze plaatsgenoot Drs. Wiebe Visser. Voor Ries Uiterwaal, overigens een sterke schaker, was dit denksportevenement een kolfje naar zijn hand.

De keuken.

De keuken vormt de basis van een goed restaurant. Vanaf het begin werd deze door professionals gerund.

De eerste kok die Gerarda naast zich kreeg was Frits Klare. Hij trad direct na de opening in 1967 in dienst. Helaas zou hij al snel op een tragische wijze aan zijn einde komen. Op twee augustus 1968 reed hij samen met zijn broer door het Gein en sloeg met een auto over de kop met een fatale afloop. Hij werd opgevolgd door Evert de Boef. Samen met zijn vrouw heeft deze nog een aantal jaren boven de slijterij gewoond. Vanaf 1970

Hans Mayer en Chiel Rentinck in de warme keuken.

hoogwaardigste horeca-leerplek in Amsterdam en omgeving. In het jury-rapport stond onder meer dat *Het werkklimaat dat de eigenaar Ries Uiterwaal en de medewerkers Chiel, Hans en Henri scheppen, is dat van een collegiale en hoogwaardige leerplek.*

Op 17 mei 2000 overleed Gerarda Johanna Leonarda Uiterwaal-Völker op 87 jarige leeftijd. Zij kon terugzien

op een leven met dieptepunten maar zeker ook met veel hoogtepunten. Ze had gelukkig nog kunnen meemaken dat het restaurant en het hotel in goede handen waren terecht gekomen.

Zij was een van de vrouwen die in het verleden de zaak op poten gehouden hebben. Daarna zijn de schijnwerpers gericht geweest op Kees en Ries Uiterwaal. Niet uit het oog mag verloren worden dat ook hun beider echtgenoten Corry en Erie hun rol meegespeeld hebben in het bedrijf. Als echte middenstandsvrouwen vielen zij in waar nodig. Zij vormden de olie tussen de grote draaiende tandwielen. Zonder goede olie staat dat draaiende machtige apparaat binnen de kortste keren knarsend stil!!

zwaait Chiel Rentinck de pollepel als chef-kok. Ja inderdaad, een nazaat van Jacobus Rentinck. Deze broer van Antonius Rentinck was timmerman en eigenaar van het eerder genoemde blok huizen met drie woningen en de karakteristieke zwarte timmerloods die tot 1956 aan de Angstel stond.

Chiel werd bijgestaan door Frans Wiegmans (1972-1985), de zoon van Willem Wiegmans, de bloemist en doodgraver uit de Kerkstraat. Henri de Bruin, thans horeca-onderwijzer heeft daarna een bijdrage geleverd aan het renomme van de keuken.

In 1998 werd aan restaurant De Wakende Haan de Nicolaasprijs toegekend. In dat jaar was ze de

En zo besluiten wij het verhaal van een onderneming waarin de laatste honderd jaar een gerespecteerde, degelijke, betrouwbare, bescheiden en in het dorp gewortelde familie de scepter heeft gezwaaid.

Vroeger hadden kinderen geen keuze. Je hielp mee in de zaak, en daarover ging je niet in gesprek. Tegenwoordig bemoeien alleen kinderen die het echt willen, zich nog met het bedrijf. Wat zal de toekomst brengen?

*Wim Timmer
Oct. 2007*

Met dank aan: Kees en Corry Uiterwaal en neef Gerard Uiterwaal in Zeist.

Anno 2007 Ries, Erie, Corry en Kees Uiterwaal